

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárai egyesüljétek!

N. Erős
1213 N. 41st St.
1-1-09

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKASLAP.

Az iparilag fejlettebb ország a nép-
vésebb felettnek saját jövője képét
mutatja. (Marx.)

No. 19. szám. Vol. VII. évfolyam.

NEW YORK, 1909 MÁRCIUS 5.

Egyes szám ára 2 cent, New Yorkban 1 cent.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁS SZÖVETSÉG VI-ik évi rendes

KONGRESSZUSÁT

április hó 10-én és 11-én tartja meg.

A kongresszus színhelye: CLEVELAND, Ohio.

A tanácskozás szombaton este pontban 8 órakor fog kezdődni.

A kongresszus napirendje a következő:

1. A KÖZPONTI VEZETŐSÉG JELENTÉSE.

a) Titkár jelentése.

b) Szerkesztő jelentése.

c) Pénztárnok jelentése.

d) Az ellenőrző bizottság jelentése.

2. SZERVEZŐ JELENTÉSE.

3. OSZTÁLYOK JELENTÉSEI.

4. A SAJTÓ.

5. AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁS SZÖVETSÉG VISZONYA A SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRTHOZ.

6. A SZÖVETSÉG ÁLLÁSFOGLALÁSA A GAZDASÁGI SZERVEZETEKSEL SZEMBEN.

7. SZÖVETSÉGI ÜGYEK, INDITVÁNYOK ÉS INTERPELLÁCIÓK.

8. A KÖZPONTI VEZETŐSÉG FÖLMENTÉSE ÉS AZ ÚJ VEZETŐSÉG MEGVÁLASZTÁSA.

Fölvívjuk a szervezeteket, hogy küldötteiket a lehető legrövidebb idő alatt válasszák meg. Fontosnak tartjuk, hogy amennyire csak lehet, minden szervezet saját kebeléből válassza meg képviselőit.

Minden osztály egy küldöttre jogos. Oly osztályok, melyek 25 tagnál többet számlálnak, minden további 25 tag után egy küldöttre jogosultak. Háromnál több küldöttre egy osztály sem jogosult. (Alapsz. 27. §. 4-ik pont.)

A kongresszus tagjai:

Az osztályok küldöttei, az állami titkárok, a központi vezetőség tagjai és az ellenőrök. Az indítványok legkésőbb három héttel a kongresszus előtt beküldendők.

Elvártsi üdvözléssel a

Központi vezetőség.

ROOSEVELT - TAFT.

Március negyedikén távozott Roosevelt Tivadar a Fehér Házból, hogy az Egyesült Államok elnöki székét átengedje utódjának, a republikánus párt győztes jelöltjének, Taft H. Vilmosnak.

Ez a személyválogás tulajdonképpen a kapitalista uralom változatlan folytatását jelenti. Azzal a kivétellel, hogy az Egyesült Államok uralkodó osztályának akarata végre, ható bizottság élén nem Roosevelt, hanem Taft fog állni, a kapitalista osztálynak változatlanul megmarad gazdasági hatalma; mint azelőtt, épp úgy fogja kisajátítani a munkának gyümölcsét; mint azelőtt, épp úgy fogja szedni a nyomor ezután is áldozatait a munkásosztály soraiból.

Ha valami változás áll be Taft elnöksége alatt a kapitalista rendszerben, csakis a munkás rovására történhetik: intenzívebb lesz a kizsákmányolás, mélyebb lesz a nyomor, élesebbek lesznek a társadalmi ellentétek, pusztítóbbak az emberi kizsákmányolásra épített társadalom következményei.

Hogy az elnökválasztás semmi változást nem jelent a munkásosztály javára; hogy Taft, ha tudna sem akarna ilyen változást előidézni, bizonyítja a kapitalizmus e két kiemelt szolgálatának majdnem mindenben hasonlósága. Hogy Taft, ha akarna sem tudna tenni semmit, sem a nagytöke ellen, bizonyítja Roosevelt hét éves munkájának eredménytelensége, mely a közeposztály megmentésére irányult.

A távozó elnök s a helyét most elfoglaló elnök annyira egyek voltak, hogy Rooseveltnek multja Taftnek jövőjét tárja elénk.

Rooseveltnak multját a kapitalista rendszernek védelmezése jellegzi a munkásosztályl szemben; másrészt a pusztuló közeposztály megmentésére a nagytökevel szemben.

Nem volt a munkásosztálynak egy nagyobb ösztönzése sem a tökével, ahol Roosevelt Tivadar a kapitalista állam minden eszközével rendelkezésére állott volna a kapitalisták, Colorado-ban és Nevada-ban a bányászok szervezetei ellen a bányatulajdonosoknak készséggel bocsájtotta rendelkezésükre az Egyesült Államok hadseregét, hogy vérbé fojtsák a nyugati munkásmozgalmat. Nem érthette a munkások legelőbb polgári jogait olyan durva sérelmet, melyet hallgatásával jóvá nem hagyott vagy biztatásával nem tetéztet volna.

A nyugati bányászvezérek törvénytelen elűgöttsége és bebörtönzése után ő, ki esküt tett az Egyesült Államok törvényeinek megtartására s megtartására, ő volt az első, ki nem csak jóváhagyta a törvénytétést a töké érdekében, hanem sietett elébe vágni a törvényeséki tárgyalásoknak, eleve büntösöknek nyilvánította, nem kívánatos polgároknak nevezve a bányászvezéreket, megtevé a maga részéről mindent, hogy ártatlan embereknek vért ontassa a kapitalizmus érdekében.

Ahol a nyers erőszak, a fegyveres hatalom nem használta, ott megkísérelte a munkásosztály kezéből kiűzni a harcra békés fegyvereit. Megette azt, amit elnök ő előtte meg nem mert tenni: kiszemelt lapokat, melyek a kapita-

lista rendszert támadták s megvonatta tőlük a postai szállítást jogát. Az Egyesült Államokban a sajtószabadságot oroszországi nívóra süllyesztette.

Míg a kapitalista rendszert minden lehető módon igyekezett védelmezni a munkásosztályl szemben, ugyancsak a kapitalista rendszer érdekében, — ha eredménytelenül is, — igyekezett a közeposztályt megmenteni a végelpusztulástól. Nem a közeposztály nyomorúságát akart segíteni. Mint a munkásosztály nyomora, az is hidegen hagyta. Egyszerűen látta, hogy a kapitalista rendszer biztosítja a rendszerhez köt s támadója helyett védelmezőjé teszi. Nem az ő hibája, hogy kísérleteivel kudarcot vallott, hogy nem tudott megbirkózni a felszabadult gazdasági erővel, mely a kapitalista rendszert az örvény felé sodorja.

Az igyekezett, hogy a közeposztályt a kapitalizmus érdekében megmentse a végelpusztulástól, nem adott okot arra, hogy a nagytöke kegyét elveszítse. Az Egyesült Államok uralkodó osztálya valóban hálátlan volna, ha szolgálataiért megtagadná tőle az elismerést. Hü sáfárjuk volt.

És Taft?

A kapitalista osztály alig találhatott volna megfelelőbb embert Roosevelt helyének betöltésére. Már a multja biztosított arra, hogy a kapitalista osztály részére végez olyan értékes szolgálatokat, mint Roosevelt, ha nem értékesebbeket. Az elismerésből, melyet Roosevelt követelhet, joggal kérhet részt Taft is.

Mint bíró, a törvényesek padján nagybecsű szolgálatokat tett a tökéseknek az első injunkción kibocsájtásával. Olyan fegyvert adott kezükbe a munkásosztály ellen, mely a szövetséges államok törvényhozó hatalmán kívül is, sőt, ha kell, ellenére is, föltétlen uralmat biztosított nekik a munkásosztály fölött. Fegyvert adott nekik, melyet a munkásosztály csakis a kapitalista rendszer megdöntésével csavarhat ki kezükből.

Mint hadügyminiszter közös munkát végzett Roosevelttel az állam fegyveres erejének a kapitalisták rendelkezésére bocsájtásában. Multjától eltekintve is, mint kapitalista család sarja, ezer érdek fűzi a kapitalista rendszerhez, a nagytökéseknek, saját osztályának érdekeihez.

Várhat-e tőle mást a munkásosztály, mint azt, hogy Roosevelt után haladva, ahol a kizsákmányolt szembe száll kizsákmányolóival, ott Taft is, bármily eszközökkel, törvényes vagy törvénytelenekkel, a kizsákmányolók segélyére siet?

Várhat-e tőle mást a kapitalista osztály, mint azt, hogy Roosevelthez hasonlóan hü, vagy ha egyáltalán lehetséges, még hivebb szolgáljuk lesz.

Az elnökválasztástól csak a kapitalista uralom folytatását s a munkásosztály helyzetének rosszról rosszabbra fordulását várhatjuk.

Előttünk a küzdelem, melyben veszteségünk az emberiség ügyének bukását, győzelmünk az emberiség ügyének diadalát jelenti. E küzde-

lemben szemben találjuk magunkkal a kapitalista osztályt kívül ennek szövetségét, a kapitalista államot is, négy évre Tafttel az élen.

Kemény harcunk lesz, de csüggedhetünk-e? Lehet-e a harcban csüggedni azoknak, kik csak láncukat veszthetik s egy világot nyerhetnek? Még ha véruink festené is meg az utat, melyen haladunk, meg nem állíthat bennünket senki, míg a paraziták osztályát el nem töröljük a Rooseveltekkel és Taftokkal, a paraziták parazitáival együtt!

A SZOCIALISTA TÁRSADALOM.

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta:

Dániel De Leon.

I. fejezet.

Ugyanazon gazdasági fejlődés, mely élénk veti a kérdést: minek kell a termelési eszközökben való magántulajdon rendszerének helyét elfoglalni?, meg is adja a kérdésre a feleletet. Az új tulajdon rendszer régiében rejlik. Hogy megismerkedjen vele, nem személyes kívánságainkban kell keresnünk, hanem a bennünket körülvevő tényekben.

Aki tudja, hogy a jelenlegi termelő módok mik a föltételei, az tudja azt is, hogy ezek a föltételek milyen tulajdon rendszer követelnek, midőn a jelenlegi tulajdon rendszer tartóhatatlanná válik.

A termelési eszközökben való magántulajdon a kistermelésben gyökerezik. Individuális termelés individuális tulajdon tesz szükségessé. Ezzel szemben a nagytermelés kooperatív, társas termelés jelent. A nagytermelésben nem egy munkás dolgozik egyedül, hanem sok munkás, az egész társadalom összedolgozik, hogy egy egész termelő létre. Megfelelőnek a termelésnek modern eszközei nagyarányúak. Ezek mellett egyszerűen lehetetlen, hogy minden egyes munkás külön tulajdonosa legyen egy-egy termelési eszköznek. A nagytermelés jelenlegi stádiumát elérve, csak két tulajdonrendszert tesz lehetővé.

Először: egy egyének magántulajdonát a termelés eszközeiben, melyekke kooperatív munka végeztetik; ez a jelenlegi kapitalista termelési rendszert jelenti, a munkás részére a nyomorúság láncolatával s a kizsákmányolattal, a kapitalista részére a renyhességgel s találgatással.

Másodszor: a munkásoknak köztulajdonát a termelés eszközeiben; ez kooperatív termelési rendszert jelent, melyben megszűnik a munkásoknak kizsákmányolattása, kik uraik lévén saját termékeiknek, maguk sajátítják ki a többletet, melytől a jelenlegi rendszerben a kapitalista megfosztja őket.

Helyettesíteni a termelési eszközökben való magántulajdonat köztulajdonnal: erre kényszerít bennünket a gazdasági fejlődés folyton növekvő erővel.

II-ik fejezet.

Szocialista termelés.

A jelenlegi termelési rendszernek megszűntetése azt jelenti, hogy az eladás végett folytatott termelés használat végett folytatott termeléssel helyettesítettik.

A használatra való termelésnek két módja van:

Először: individuális termelés az individuális szükségleteinek kielégítésére végett.

Másodszor: társas (szociális), vagy kooperatív termelés az összesség szükségleteinek kielégítésére.

Az első mód sohasem volt teljesen általános. Az ember mindig társas lény lévén, amennyire a történelem visszaveti sugarait, mindig közös kooperatív munkára kényszerült társaival, hogy főbb szükségleteit kielégíthesse; dolgozni kényszerült másokért s viszont másoknak dolgozni kellett érte; az egyedeknek saját használatra való termelése mindig alárendelt szerepet játszott s ma szóra sem érdemes.

A kezdetleges közös használatra folytatott kooperatív termelés jellege.

A jelenlegi termelésnek (az áru-termelésnek) kifejlődésig a közhasználatra folytatott közös termelés volt az uralkodó termelőmód. Ez a mód majdnem olyan régi, mint maga a termelés. Ha egyik termelési termelési módot az emberi természetnek megfelelőbbnek tartjuk, mint a másikat, úgy ezt tarthatjuk legmegfelelőbbnek. Minden valószínűség szerint, ahány ezer esztendő számol az eladásra való termelés, annyi tízezer esztendő számol a kooperatív termelés. A kooperatív társadalomnak jellege, terjedtsége, hatalma változott a termelési eszközeinek s metódusainak változásával.

(Folytatjuk.)

ESEMÉNYEK.

KUBA ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK.

A spanyol-amerikai háboruban az Egyesült Államok a "független és szabad" Kuba érdekében harcolt. Legalább ez volt a megokolása a hadüzenetnek. S ha a háboru lezajlása után egy ideig az Egyesült Államok katonai hatósága kormányozta is Kubát, végeredményképen Kubának politikai függetlensége biztosított.

Kissé különönség tűnhetett föl azoknak, kik a kapitalista osztály önzésével tisztában vannak, hogy az Egyesült Államok ilyen "önzetlenül" lépett közbe Kuba érdekében. Azonban Kubának függetlensége csak látszat: gazdaságilag teljesen az Egyesült Államok kezébe került.

Azok a kimutatások, melyek Kubának és az Egyesült Államoknak kereskedeméről számolnak be, azt bizonyítják, hogy a két országot a gazdasági érdekeknek annyi szála köti össze, hogy különállónak egyáltalán nem tekinthetők.

Amerikának élénk kereskedelme volt Kubával a háborut megelőzőleg is, azonban míg Kuba Spanyolországhoz tartozott politikailag, az amerikai áruk vám alá estek Kubában s következésszerűleg a kubai nyertermékek is vám alá estek az Egyesült Államokban. Kuba politikai függetlenségének kivívásáért az Egyesült Államok csak egy föltételt kötött ki: a gazdasági reciprocitást, mely szerint a két ország kölcsönösen megszünteti a vámot. S ezért érdemes volt az Egyesült Államoknak háborút kezdeni Spanyolországgal. Biztosította magának a kubai nyertermékeket s áru részére a kubai piacot.

Az utolsó tíz év alatt a kimutatás szerint az Egyesült Államok kivitele Kubába a következő volt:

1899	\$24.861,261
1900	26.934,524
1901	27.007,024
1902	23.061,623
1903	23.504,417
1904	32.644,345
1905	44.569,711
1906	46.489,644
1907	52.543,849
1908	42.451,224

Mint a kimutatásból látható, 1908-ig folyton emelkedett a kivitel s ha tekintetbe vesszük az 1908-iki válságot, mely az egész világra kihatótt, az utolsó év sem jelent visszaesést. Ennyi áru után nem kellett vámot fizetni az Egyesült Államok kapitalistáinak Kubában.

A nyers termékek behozatala Kubából szintén nagy emelkedést mutat:

1899	\$29.668,221
1900	31.747,229
1901	46.663,511
1902	48.619,588
1903	57.228,291
1904	74.950,992
1905	95.857,856
1906	85.055,234
1907	92.429,267
1908	79.114,972

E termékek szállítói nagy részben szintén amerikaiak, kiknek nagy telepeik vannak Kubában. A reciprocitás aapján nem fizetvén itt vámot, kettős hasznot húznak.

Szóval Kuba az amerikai kapitalisták részére gazdaságilag hazai talaj lett, melyről egész könnyedén szorítják ki a külföldi versenyt.

Nem volt-e érdemes ezért háborút folytatni Spanyolországgal? Nem volt-e kifízetendő vállalat ilyen körülmények között "fölszabadítani" Kubát?

A SZABADSÁG DICSSŐSÉGÉRE!

A Rockmen and Excavators Union a new yorki 14-ik utcában tartott gyűlést a detektivek betörték az ajtókat, házmozzást tartottak s kiküldték minden jelenlevőt.

A unio tagjai természetesen tiltakoztak a gyűlékezési szabadságnak e brutális megsértése ellen, mire a detektivek a unio hat tagját egyszerűen elfogták és bekísérték.

A Central Federated Union, melynek a unio tagjai jelentést tettek az esetről, magyarázatot kért a rendőrségtől. A rendőrfőnök egyébként udvarias hangu lévelben aztán megmagyarázta hogy a rendőrségnek a unio ellen semmi kifogása nincs, azonban a detektivek tudni akarták, hogy a tagoknál nincsenek-e elrejtett fegyverek.

Ennek a magyarázatnak alapján tehát a rendőrségnek joga van betörni bármiféle gyűléshelyiségbe, vagy magánlakásba, egyszerűen csak megnézni azt, hogy akadnak-e elrejtett fegyverekre?

KEVÉS A TEMPLOM, SOK A PAP.

Seabury "előkelőségét" rendkívül megszállta a vallásos ihlet. Bár templomai konganak az ürességtől, vagy éppen azért, mert üresek, elhatározták, hogy még több templomot építenek: ha már fogynak a hívők, szaporodjanak legalább a templomok.

Az epizkopál egyház elhatározta, hogy a városnak minden utcájában berendez egy templomot. Mivel azonban az isten házának fölépítéséhez az isten tudvalevőleg nem szokott hozzájárulni semmiféle kegydománnyal, a seabury-i előkelőség érszénye pedig végtére is nem kiapadhatatlan, annyi templom építéséhez nincsen elegendő pénzüik.

Ez azonban nem ejtette kétségbe a seaburyiakat. Elhatározták, hogy ha nincs pénz templomra, hát a tenement házakban bérelnek lakásokat az istennek. Minden blockban kibérelik egy-egy háznak első emelét s azt rendezik be. Ennyire futja a pénzüik.

Igy hát az istennek nem lesz oka panaszkodni, hogy Seaburyben nem lesz elegendő hajléka.

De valóban az istennek van-e szüksége ennyi hajlékra? Mr. Cämp, az epizkopál egyház egyik vezetője kipattantotta a titkot: Annyi az állásnéküli pap, hogy szükség van ezekre a templomokra, mert egyébként nem tudnának velük mit csinálni!

A RENDNEK ÖRE RABOLT.

Thomson Vilmos a rendnek egyik öre volt. New Yorkban, a Mercer-utca tájékán őrizte a nyárpolgárok nyugalomát.

A rendnek öre őt nagyon fölbosszantotta, hogy egy házaló kis kézi kocsijával a rendőrségi rendszabályok ellenére még mert állni az utcán pihenni. Elfogta a házalót s miután látta, hogy az alig tud valamit angolul, megmotozta s a házaló zsebében lévő hetvenkét dollár hamarosan a rendőr zsebébe vadorolt.

A rendőrfőnökön azután a foglyot szabadon bocsájtották, azonban pénze a rendőrnél maradt. A házaló elmesélte kalandját egyik angolul beszélő földijének, ki Henry kapitány-nak jelentést tett a dologról s a rendőr a börtönbe került.

Azóta a Mercer utcában nem történt rablás.

SZTRÁJK A "VORWAERTZ"-NÉL

Csunyan összerugtak a Socialist Party kengurujai a new yorki zsidó negyedben. Cohan Abraham, a Socialist Party zsidó lapjának, a "Vorwaertz"-nek szerkesztője az egyik segéd-szerkesztőt kihajította az irodából, mire a többségi segéd-szerkesztő rokonszenvi sztrájkra ment.

A Socialist Party zsidó tagjai erre négygyűlést hívtak össze a Clinton Hallban, melyen megjelent vagy kétezer ember. Ezen a gyűlésen a sztrájkoló szerkesztők beszédeket tartottak, melyekkel alaposan elverték a port a Vorwaertzen. A szerkesztők bizonyították a hallgatóság előtt, hogy bele lettek kergetve a sztrájkba, mivel nincs az a kapitalista lap, mely oly gyalázatos módon zsákmányolja ki alkalmazottjait, mint a Vorwaertz. Nyomorúságos fizetés, tulhosszu munkaidő s mindenekfelett durva bánásmód, ez a Vorwaertznél, az úgynevezett "szocialista" lapnál szabály.

A népgyűlés a sztrájkoló szerkesztők mellett foglalt állást.

A Vorwaertznek cáfolata csak megerősíti a sztrájkolók nyilatkozatát. Többek között a kiadott cáfolatban azt mondja: "Mr. Kornblitt (az egyik sztrájkoló szerkesztő) rendszerint 8 órakor szokott munkába állni, holott a rendszabály szerint hét órakor kellett volna kezdeni munkáját. Az angol lapokból kellett volna fordítania, azonban oly gyorsan dolgozott, hogy egyes fontosabb részeket kihagyott."

A sztrájkolók elismerik, hogy munkájukat nem végezték rendezen, mivel nem végezheték, annyi munkát róttak egysékre. Egyébként az összes zsidó lapokban figyelmeztették a munkásokat, hogy a Vorwaertzt kerüljék, mivel ott sztrájk van s fölvívják a munkáslapokat, hogy e figyelmeztetést vegyék át. Az "Előre" is munkáslapnak tartván magát, ajánljuk a figyelmeztetést szives figyelmébe!

Március hó 14-én d. u. 2 órakor a Népakarat szerkesztőségében (528 E. 6th Street) BIZALMIFÉRFI ÉRTEKEZLETET tartunk.

Pontos ügyek várnak elintézésre, ezért fel-szólítjuk különösen a New Yorkhoz közelfek-vő szervezeteket, utasítsák bizalmiférfiáikat, hogy ezen értekezleten OKVETLEN MEG-JELENYJENEK.

Elvártsi üdvözléssel a

Központi vezetőség.

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.Kiadja:
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség.

Megjelen minden hétközi és pénteken.

Előfizetési ár:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába egy évre 12 korona
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szövetség hivatalos közlönye.

NÉPAKARAT

Published by the Hungarian Socialist Labor
Federation of America

628 E. 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISER, National Secretary.

SAM. LEFKOVITS, National Treasurer.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.

Subscription yearly \$2.00
Single copies 0.02Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post-Office at New York, N. Y.

New York, FRIDAY, March 5.

KÉPEK A TÁRSADALOMBÓL.

Wilson Jamest lopással vádolták, melyet ebben a városban követett el. Beismerte bűnét. Öt évi börtönrre ítélték. Megkönnyebbült sóhajjal fordult az ügyész felé s köszönetet mondott.

"Miert halálkodik ön nekem?" — kérde az ügyész.

"Mivel segítségemre volt, hogy eljussak valahova, ahol gondoskodnak rólam. Én igen szerencsétlen ember vagyok. Egyszer betörést követtem el. Kitöltöttem időmet s megpróbáltam becsületesen élni. Megpróbáltam munkát kapni. De multan mindig utamban állt. Nem találtam rá módot, hogy megkeressem kenyeremet."

És most lássuk a másik képet.

A New York Central törvényszék kedvezmény-adás miatt 120 ezer dollár bírsággal sújtották. Hasonló pör van folyamatban az olajtrust ellen Chicagóban és az Egyesült Államok kerületi ügyésze nyilatkozta, hogy az elvárhatóan ítélet alapján a bírság 720 ezer dollár lesz.

A kedvezmény-adás bűn. A zsarolásnak, üldözésnek, tömkrételemek kombinációjának. Bűn, mely a versenyző társulatok élete ellen irányul. Gyűjtőhatáshoz lehet hasonlítani, amennyiben elpusztítja azt a társulatot, mely nem kap kedvezményt. A kedvezmény-adásnak kriminális jellegét megítélhetjük abból, hogy törvényt kellett hozni ellene. Bűn, mely sok bűnt foglal magában.

Nos, a New York Central nagjai vesztettek-e valamit az ítélet következtében? Vagy ki van-e téve az olajtrust ennek a veszélynek? A legkevésbé. Csodálták őket azelőtt, tömjénezni fogják ezután is. Az ő bűnik nagy, de nem fog utjukban állni az életben, társadalmi helyzetükben. Egész ellenkezőleg.

Vessük egybe a két képet. — a kis bűnt és a nagyot. A kettőnek kapcsán milyen morált tár elénk a kapitalista társadalom? Sérthetlenséget biztosít annak, ki nagy árnyokban rabol. Ezáltal jutalmat tűz ki a nagyban való rablásra.

De van a két képek még egy morálja: "Le a kapitalista társadalommal!"

KAPITALISTA GYÓGYSZEREK.

A londoni "German Bank" elnöke intézte a következő szavakat a részvényesekhez:

Nos, uraim, valamilyen reméljük, hogy az üzleti helyzet javulni fog, de attól tartok, hogy a javulás jelei a közeli jövőben nem nagyon láthatók, nem nagyon határozottak s lehet, hogy csak a vágy szüli a gondolatot. A magas árak és a tényleges kereslet az árupiacon, mely 1907 őszéig uralkodó volt, a szokásos túltermelésre s az áruknak a kereskedőknek és gyárosoknak kezében való fölhalmozására vezetett s ennek hatása még most is érezhető a világpiacra.

A dolgok ilyen állapotát csak a világ lakosságának természetes szaporodása, új országok napok piaciok megnyitása és a termelésnek korlátozása orvosolhatja. Ez az orvoslás folyamatban van s remélhetjük, hogy hatását érezni fogjuk. De minden körülmények között is megnyugtathatjuk magunkat azzal, hogy az üzleti élet már nem lehet rosszabb, mint a lefolyt évből s a bizalommal nézhetünk a jövőbe.

"... a világ lakosságának természetes szaporodása." Mintha a mostani lakosság nyakig uszna a jólétben s annyira el volna árasztva termékekkel, hogy már nem tud többet felhasználni!

"... Új országoknak a piacoknak megnyitása." Mintha azok a piacok egykor majd ki nem

merülne, vagy — mint Japán teszi most, — vissza nem fordíthatná a fegyvert s maguk is piacot nem keresnének!

"A termelés korlátozása." Mintha az nem jelentene újabb munkanélküliséget, éhínséget, pusztuló otthonokat, tömkrételemek, romlás-melynek most is annyi jelét látjuk.

Ilyenek azok a rövid időre szóló, önámító s romlásot okozó gyógyszerek, melyekkel az uralkodó osztály orvosolni akarja a bajokat, melyeket okozott.

Nekünk nincs szükségünk e gyógyszerekre. Csak egy módja van a segítségnek: a termelő eszközök társadalmisítása.

ARKANSAS HUSZ MILLIÓT KÖVETEL.

Arkansasnak államügyésze, H. N. Norwood, az állam nevében pört indított a hustrust ellen. A vád szerint a trust törvényszék kombinációkkal kiirtotta a versenyt azután kénykedve szerint szabta meg a húsárakat s ezzel megszegte Arkansas állam trustellenes törvényét, melyet az állam törvényhozása 1905-ben fogadott el.

A vád szerint a törvényszék 1907 januárjában kezdődött s a napok szerint számitandó büntetés husz millió dollárt tenne ki.

Természetes, hogy a társulat semmi hajlandóságot sem mutat a husz millió dollár kifizetésére s ügyvédei készülnek a védelemre. Ha a törvényszék bűnösnek is találja a trustot, valószínű, hogy nem napok szerint fogja számítani a büntetést s ebben az esetben a bírság összege annyira összezsugorodik, hogy a trust meg sem érzi s viszont az államnak aligha lesz elegendő a pör költségeinek a fedezésére.

Egyébként Arkansasnak joga van követelni. Hogy kap-e valamit, az már kérdés!

AZ INSPEKTORT MEGUGRATTÁK.

Abban az időben, midőn a szenátusnak első ízben jutott tudomására a new mexicói állami földök család kisajátítása, Bonaparte szövetségi ügyész Mc Harg inspektort küldte ki a vádak megvizsgálására.

Mc Harg mult év júliusában érkezett New Mexicoba s vizsgált is egy darabig, azonban attól a naptól kezdve, mikor Hagerman new mexicói kormányzó helyét Curry foglalta el, Rooseveltnek kedvence, egyszerre megnevezett a földadatok. A hivatalnokok megtárgalták tőle minden fölvilágosítást, a hivatalokat bezárták előtte, a "jóakaratu" intő leveleket halom számra kapta, hogy vagy álljon el a vizsgálatról, vagy okosabban teszi, ha saját érdekében tisztul New Mexicoból.

Lassankint rájött, hogy a levelek nem tartalmaznak üres fenyegetést. A lapok a közvéleményt ellene ingerelték, levelei a postákon csodálatos módon eltűntek s végül már tanácsosabbnak látta, ha lakását alkonnyat után egyáltalán el nem hagyja.

Vizsgálatának vége az lett, hogy eredmény nélkül kénytelen volt visszatérni Washingtonba, ahol már egész csomó vád volt beadvány-ele Curry kormányzó és barátai részéről s még elég szerencsésnek érezte magát, hogy a vádak alól baj nélkül megmenekülhetett.

A vizsgálat New Mexicoban még azóta sem fejeződött be s Mc Harg óhajta legkevésbé folytatni a munkát.

AKIN NEM FOG A VILLAMOS ÁRAM.

A Broadway 1416. számú házában egy kis szobájában egy tisztán orvosokból álló kis társaság előtt végzett bámulatos mutatványt Charles Quil, egy 22 éves fiatal ember. Quil lekötöztette magát egy villamos székbe, mely teljesen olyan, mint amelyet a Sing Sing börtönben használnak s 1800 fokos volt áramot bocsátott keresztül a testén. Ez a villamos áram száz fokkal erősebb, mint amilyen áramot a villamos kivégzőeszköz használ.

Quil valószínűleg átalakult s az öröm rózsái ültek ki az arcára. Egy teljes percig járta át a testét a villamos áram. Az egyik orvos alkoholba mártott zsebkendővel megérintette testének részeit, mire a zsebkendő nagy lánggal kezdett égni. Quil azt mondta, hogy az emberi testben fölhalmozódott szénny teszi lehetetlenné a villamos áram hatását.

Midőn a mutatványának vége volt, egyik kezében az 1800 fokos villamos árammal telített drótot tartva, gyertyát gyújtott meg mellette. Majd fogai között, egy széndarabot tartva, az áramhoz érintette s a szén azonnal égni kezdett. Végül egy cigarettát gyújtott meg a villamos árammal. Quil mutatványait csodálkozással nézték a jelenlévő orvosok.

Körülbelül egy évvel ezelőtt W. P. Horton, ohioi orvos úgy nyilatkozott, hogy a halálra ítélteteket, akik villamos székbe kerülnek, nem öli meg a villamos áram, hanem csak aléltá teszi és rendkívül elbágyasztja. Horton tíz éve végez e téren kísérletet s mint megdöndíthetetlen tény állítja, hogy a villamos áram után csak a tetszhalál következik be.

Quil mutatványa Horton orvos véleményét igazolni látszik.

ELVTÁRSÁKI

TERJESSZÉTEK ÉS VEGYÉTEK A "NÉPAKARAT"-OT!

Magyarországi hírek.

AZ ALISPÁN HAT FILLÉRJE.

A nagyváradi "Szabadság"-ban olvassuk: "A közigazgatási furcsaságok sorában nem mindennapi annak a hatalmas aktacsomagnak a dolga sem, amely a minap Biharvármegye alispáni hivatalához érkezett — hat fillér irányában. A belényesi m. kir. adóhivatal a szó legkomolyabb értelmében szigorú fizetési meghagyást intézett Miskolczy Ferenc dr. alispánhoz — 06 fillér illeték befizetése iránt és ebben az ügyben nem károsodhatik: azt a hat fillér illetéket be kell fizetni, ha mindjárt — 6 koronába kerül is. Miskolczy Ferenc dr. alispán különben a vármegye révén kerül bele ebbe a szigorú ügybe; ugyanis a dragonysói hídnál a vármegye bírtokában van egy kis földdarab, amelynek értéke után 6 fillér illeték jár a kincstárnak és a vármegye képviselőiben az alispánhoz intézte az adóhivatal a fizetési meghagyást. Az aktacsomag pedig váról tovább, most a számvevőséghez megy, ahol majd kiutalják a nagy összeget, melynek költségei még egyre szaporodnak. Most is ráment — egy porció nyomdafesték.

A BEREGI ÉHINSÉG.

Beregben és a szomszédos Ugocsában, Ungban tobzódik a nyomorúság. Ember és állat egyformán koplal s az éhhalál elől menekülnie kell a kővér vadakkal, teli magtárakkal díszes uradalmak tájékaról magyarnak és ruténnek egyaránt. Bizonyítja ezt az a félhivatalos csófolat, amelyet a M. T. I. eresz szélnek, hogy az előbbi félhivatalos jelentéseket meghazudtolja. Azt írja, hogy inségéről Beregben csak két faluban lehet szó. Csak kettőben. De ezekben is egy csapásra megszüntette az éhínséget Darányi miniszter öbölössége, mert vetőmagot igért a két falu népének tavaszra kedvezményesen áron. Ilosván pedig a szövetkezeti raktárba olcsó portékákat szállított. Tehát nincs inség. A vetőmagból majd a nyáron lesz kenyér. A portékából is lehet venni, csak pénz legyen hozzá. Hogy nyárára mi lesz az éhínséges néppel, elpusztul-e vagy kivándorol, azt még nem lehet tudni. Egyik vagy másik megcsik vele, annyi bizonyos.

A VALLÁS ÖRÜLTJE.

Nagy lármát és ijedelmet okozott Kassán egy szerencsétlen asszony, akit a tulságos valóság az örületbe kergetett. Özv. Vargáné a minap délelőtt egy szál ingben futott ki lakásából a Hajcsár-utcaira és ott egy szenteltvíztartót lóbal. Mindenkit, aki az utcán arra haladt, meg akart szentelni, azzal a rögeszmével, hogy elűzi nyomából a boszorkányokat. Mikor ebbe beleunt, visszafutott szobájába, ahová bezárkózott. A rendőröknek az ablakok mellett betörniök és csak egy hatóhathatka be a lakásba, ahonnan a vallás örültje a kórház elmosztályába szállították.

A MUNKÁSOK KOCKAZATA.

A kongresszus vitáin a bányák vizsgálatának ügyében szóba került, hogy mennyi áldozatot követel a bányák?

A hivatalos vizsgálat kimutatásai szerint 1908 július havától kezdve mostanig négyezer bányász vesztette életét az Egyesült Államok bányáiban.

HÉTEZER BEVÁNDORLO EGY NAPON.

Március 3. rekordot jelentett Elis Islandon: hétezer bevándorló érkezett egy nap alatt a következő hajókon:

Carmanian, Cunard Line 2380 ember, Chemnitz, Cunard Line, 1500 ember, Kronlandon, Red Star Line, 1350 ember és a Nordamon, Holland-America, 1100 ember.

Egy-két kisebb hajó szállítmánya kiegészítette e számot hétezerre s a hét végéig még öt-ezer ember várható.

GOMPERS ÉS A NATIONAL CIVIC FEDERATION.

Gompers beszédéből (1908 dec. 15.): "Megkísérlettem mindent, ami módomban volt, hogy előmozdítsam a Natinoal Civic Federation célját és szándékát... Nagyszerű intézmény ez, melynek mását nem lehet találni a föld egyetlen országában sem."

DEBS ÉS A NATIONAL CIVIC FEDERATION.

Debs beszédéből (1905. július 7.): "Bizonyára kell valami bajának lenni annak a unionizmusnak, mely szövetségre lép oly kapitalista kombinációval, mint a Civic Federation, melynek egyetlen célja az, hogy kloroformmal a munkásosztályt, míg a kapitalisták zsebelik."

AZ "ELŐRE" ÉS A NATIONAL CIVIC FEDERATION.

"Előre" (1909 február 27.): "A vezető unio már elismerte a szocialista alapelveket és ez annyit jelent, hogy az American Federation of Labor... irányt változtat."

Külföldi hírek.

MEGKEGYELMEZETT GYERMEK-GYILKOSNÓ.

A drezdai bíróság gyermekgyilkosság vádjá alatt halálra ítélte a fiatal Helm Fridát, mivel ez megölte szerelmének gyümölcsét, amelyről atyja gondoskodni nem akart. A szász király most annyiban megkegyelmezett a fiatal gyermekgyilkosnóknak, hogy a halálos ítélet életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre változtatta át.

A tulajdonképeni gyilkost, a lekiismeretlen apát még csak kérdőre sem vonta a bíróság.

ANGOL MÁGNÁSSZONYOK A BÖRTÖNBEN.

A nők szavazati jogának angol előharcosait, huszonnyolc mágnásszonyot, rabruhában hozták a londoni bíróság elé. Azzal vannak vádolva, hogy a parlament megostromlásával rendezték a börtönök el. A bíróság egy havi börtönrre ítélte őket, ha/nem tudnak biztosítékot nyújtani arra nézve, hogy hat hónapig nem fognak a közrend ellen vétetni. Az asszonyok egytől-egyig kijelentették, hogy inkább a börtönbe vándorolnak, semhogy elveiknek terjesztéséről lemondjanak. A mágnásszonyok ennélfogva vissza lettek zárkákba.

MUSZAJ AKASZTANI.

Az irkutski (Oroszország) főkörmányzó aláírt egy halálos ítéletet, amelylyel a haditörvényszék 15 politikai száműzöttet szökés kísérlete miatt akasztófára ítélte. A haditörvényszék maga enyhítő körülményekkel terjesztette föl a halálos ítéletet és a főkörmányzó mégis megerősítette. Képviselők körében beszéltek, hogy a duma elnöke kegyelmet fog kérni a cártól.

A BRÜSSELI BOMBÁK.

Brüsszelben 50 kilogramm sulyú bombát találtak. A rendőrség széles körben nyomozást indított. A bombát szakértők vizsgálták meg és azt mondják, hogy robbantó hatása óriási. A nyomozás kezdetben csak annyi eredményt mutatott föl, hogy rövid idő óta orosz terroristák tartózkodnak Brüsszelben. Nemrégiben is — mondta az első jelentés — ketten betörték egy orosz származású borkereskedőhöz és revolverekkel úgy rájlesztették, hogy készpénzt szó nélkül átadta nekik és bosszujuktól való féltében föl sem jelentette őket. — Eddig szólt az első jelentés, míg most egy másik azt mondja, hogy a bomba-ügyben megejtett vizsgálat kiderítette, hogy az egész merénylet orosz rendőröknek a műve. A merénylet egy gazdag prémkereskedő ellen irányult, aki gyakran támogatott szegény orosz menekülteket. A merénylet célja az volt, hogy ez által a Brüsszelben élő orosz forradalmárokat kompromittálják és kiutasításuk elrendelését előidézzék. Így dolgozik az orosz államhatalom a forradalmárok ellen.

GYILKOSAG A TENGERTEN.

Szaliib bejnek, az egyiptomi postaigazgatónak a feleségét néhány héttel ezelőtt megölték kabinjában, amikor európai utjáról vissza akart térni Egyiptomba. A gyilkossággal egy utast gyanúsítanak, aki folyton együtt volt az asszonnyal s akinek most nem tudnak nyomára akadni. Szaliib bej felesége mulatni ment Európába: Párisba és Londonba. Mikor Egyiptomba hajóra szállt, megismerkedett egy nagyon elegáns urral, akivel hamarosan megbárátkozott. Az idegen annyira foglalkoztatta a képzeletét, hogy naplót vezetett róla, amelybe a legaprólékosabb dolgokat is följegyezte, amelyek a férfinak vonatkoztak. Mikor Európában partra szálltak, elbucstak egymástól. Az asszony Párisban és Londonban sem felejtette el a kedves ismerőséről s folyton irrogott róla a naplójába. Mikor hazament, Marseilleben hajóra ült, nagy meglepetésére ismét találkoztott barátjával. Most még szorosabb lett a barátságuk s szerelmi viszonyuk fejlődött. Mikor már ennyire voltak, a férfi egy napon elvágta az asszony torkát. A gyilkosság Alexandria közelében történt s a vizsgálatot, melyet a hajó kapitánya kezdett meg, az alexandriai kikötő rendőrsége folytatja. A gyilkosság gyanúsított férfi eltűnt a hajóról.

NEM LESZ HÁBORU.

Kábelátvités szerint az orosz kormány egy jegyzékben odautasította Szerbiát, hogy mondjon le egyelőre területengedés iránt támasztott követeléséről s várja be a nagyhatalmak döntését.

Oroszországnak e Pálfordulása nagyon kedvező benyomást keltett mindentűn, különösen Ausztriában, ahol most már a lapoknak megtöltötták a háborús hírek közlését. Prágában a "Bohémia" nevű lapot, mely a katonaság mozgósításáról írt egy hosszabb cikket, elkobozták.

Nem felejtette ön el, hogy előfizetése mikor jár le? Ha igen, úgy kiséreje figyelemmel a címszalagján lévő számokat. Az első szám a HÓNAP, a második a NAP, a harmadik az ÉVET jelenti.

TÁRCA.

A MI UDVARUNK.

— Irta: Antal Stánder. —
Velleszné.

Gyerekejjel nem tudtam, hogy a költözéskésből — kivált ahol sokáig laktunk — alig vártam, hogy elköltözzünk. Nem új pajtasok után vágyódtam, hanem annak örültem, mikor a faltól elhúzták a nagy sífonokat és napvilágra került minden, ami egész éven át a sífón és a fal közé esett.

A nagy öröm sohasem engedte meg, hogy eszembe jusson ez a kérdés: Miért jöttünk el a régi házból, miért jöttünk éppen ide? Ilyenkor csak sajnáltam azokat, kiknek saját házuk van és ezért nem költözhetnek.

Ma sem tudom, hogy kerültünk az uri negyedbe. De hogy Pokol-utcába miért költöztünk, azt már értem, mert az uri negyed szegényutcaja.

A mi udvarunk. Vannak olyan szobák, ahol se leülni, se fölállni, se mozogni nem lehet. Ha leül az ember, úgy recseg a szék, divány, mint ha kegyelmet, vagy legalább még egy napot kérne. Ha a részvét fölállítja az embert, föltétlenül lever fejével néhányat az alacsonyan függő lámpa üvegeprizmái közül. Ha megfordul, hullnak a gipsz Ámorok, a kezetlen, fejletlen porcellán-figurák. Ilyen helyen az óra úgy kegyel, mintha csak privát szorgalomból üzné a mesterségét és akkor állhatna meg, mikor neki tetszik. A burorok faragványai is csak annyira vannak visszaragasztva, hogy most még nem estek le, de talán mindjárt le fognak esni.

Ilyen szobához hasonlított a mi új udvarunk. Azt hiszem, ha vele szemben nem állott volna egy nagy emeletes ház, a Körös felől jövő szél már régen elűjtötte volna. A kut háza — akkor még nem volt vízvezeték — mindenestől előrehátra hajolt, mozgott, mikor az üres vedret leeresztettem. Ha menydörgött, hasonlóképen remegett az egész ház, melyet 30 évvel ezelőtt egy kanonoktól kapott Mayerné, a házasszony Olyan végkielégítésféle lehetett ez, mert a ház kivül egy gyermeke is volt a kanonoktól. Mayerné olyan volt, mint a ház, csak isten kegyelméből élt, hangja szegénynek nem volt. A beszéde úgy hallatszott, mintha egyre ásitana. Lánya, Kamilla kisasszony, szintén tul volt a negyvenedik esztendőn. Ó is csak spított már.

Míg mi oda nem költöztünk, finomság, csönd uralkodott a házban. Kamilla kisasszony olyan finom volt, hogy fekete bőrkesztyűben kapta a kis kertben a krumplit.

Mayerné mellett egy rendőrbiztosnak az özege lakott. Krug tulajdonképen ügyvéd volt, de valamiért abba kellett hagynia mesterségét és akkor a mellékvédelmek révén tiszti rendőrbiztos állásba került. Az asszony a sovány nyugdíjból élt anyjával és öt gyerekekkel. Mellettük egy még jó arcu elvált kapitány is lakott, fölött szép leányával. Egy félábu postatanácsos járt mindennap hozzájuk. Krugné azt mondta, hogy a félábu az asszonynak a szeretője, a Krug kisasszony pedig a leányra gyanakodott.

A Krug kisasszony nem a megbotránkozás hangján beszélt a kapitányné leányáról. Nem csak azért, mert a Krug kisasszonyhoz is járt egy nős tanító, hanem a mi udvarunkban az volt az uri, szép és természetes, hogy a nőnek szeretőjük legyen. Emlékszem, hogy a második hónapban anyám szegyezte magát, hogy ő közönségesen megesküdt az apámmal és hogy mi törvényes gyerekek vagyunk.

Törvényes állapotomnak sok karát vallottam. Kamilla kisasszony — aki szintén az anyja nevével viselte, — engem soha se vitt le a kertbe. A plébános szakácsnéjának két gyereket mindig levitte. Ezek a papi gyerekek Krugékhöz jártak. Anyjuk jó asszony volt, rendszeresen küldött a plébános konyhájáról egyet-mást Krugéknak.

A ház dédelgetett kedvence, reménye, jövője a gyönyörű Vellesz Teréz volt. Velleszék lenn laktak, ablakuk a kertre nyílt. De Teréz éppen csak otthon aludt, egész nap a kapitány nénál, meg a háziasszonynál volt. Mikor mi odaköltöztünk, éppen javában beszéltek a fejével.

Teréznek az apja telekkönyvi irnok volt, nagyon félték, köszönös ember, aki halával és tisztelettel nézett minden keresztény emberre. Vellesz zsidó volt és csak egy élt feleségével tizenkilenc év óta, mert akkor még nehi volt polgári házasság. A Velleszék lakása épp ugye tele volt apró szentekkel, Máriákkal, Jézusokkal, mint a többi udvarbeli lakások. De asztaluk közepén állott egy csomó tisztek, öregfiatal papnak, ismeretlen elköltő hölgynek az arcképe. Vellesz roppant tisztelettel bánt a keresztény fényképekkel és szép lombfűszereket csinált nekik.

— Teréznek nagy jövője van — mondta anyja és a többi lakók. Ezért a szép Teréznek finom szappanokat, szagos olajokat, kenőcsöket, pudereket, drága illatos parfümöket vásároltak. A házi asszony neki adta féltve őrzött csipkét, szinehagyott, de alig viselt selyem aljait, régi divatu, de átaliktható bársony derekait.

Anya óvta a hideg víztől, az éles levegőtől. Nem engedte, hogy reggel jókor fölkeljen, vagy hogy maga takarítsa ki a cipőit. Ha valamit leejtett, anyja hajolt le a földre, hogy fölvegye, hogy a Teréz szép háta meg ne görbüljön. Olvasnia sem volt szabad, mert a fekete betűk elvették a szemé ragyogását. Így mondta Kamilla kisasszony.

Igy bántak Terézszel és ő azzal akarta meghálálni ezt a temérdek jószágot, hogy egy kereskedőhöz akart menni feleségül. Anyja sirt, azt mondta, hogy inkább ma haljon meg, sem hogy a boltoshoz menjen.

— Kitért a zsidóvér belőle, — mondta szomorúan Kamilla kisasszony. Éppen most, amikor már szerencséje is akadna. Így hálálja meg a jószágunkat. Ezért vettem a sok ottkolumot.

— Kivérem én belőle azt a boltoslegényt, — mondta elkészülve Vellezsné.

— Jaj csak hozzá ne nyuljon. Az meglátszana a testén és az olyasmi rontja az urak guszusát. Tudja, hogy Lencz már beszélt velem? Megszólított, mikor májusi ájtatoságról jött. Oda van Teruszért. Igaz, hogy pék volt, de azért ur, dús gazdag ember és senkije sincs. A kutyájának jobb dolga van, mint annak a boltosnak. Biztosan magukra íratna egy pár ezret.

— De már nem fiatal. Valami igazi nagy urat jobban szerettem volna. Valami nagy papot.

— Drága Vellezsné, épp az a jó, hogy nem tudhat, bajt nem csinálhat. Lehet, hogy nem is viszi sokáig. De Terusznek még jó lesz, mert a papok jobban szeretik, ha már tud valamit, ha már ki van kezdve. Hiszen érti?

— Igen, igen. De hát mit csináljak vele. Az apja nem szól semmit. Ha én mondom valamit, mindjárt sirt.

— Jaj, csak azt ne engedje, hogy sirjon, mert attól pókhalós lesz a szeme. Csak bizza ránk, majd beszélünk mi a fejével.

Mikor mi ideköltöttünk éppen itt tartottak. Magyarozták neki, hogy istentelenség, háltalanság volna, ha nem verné ki a fejéből azt a boltoslegényt. Vagy jó, szeretheti, de majd azután, Lencz biztosan ráíratna vagy tízezer forintot, talán többet is. Boldogja tehetné az anyját. A boltos várhat vagy két évig. Az is örülni fog, ha kap egy pár ezer forintot. Boltot nyithat, a maga gazdája lehet. Rámutatott Kamilla kisasszony, hogy milyen boldog a kapitányné és hogy nyomorognak Krugék. Nem ér semmit, hogy a Krug lányhoz jár a koldus tanító. Még elriasztja annak a jóképi lányának a szerencsét.

Teréz ölébe rakta szép kezét és csak hallgatózott.

Ezután a főtisztelendő ur vette munkába. Gyónáskor — Teréz és a többi udvarbeliek hetenkint gyóntak — elmondta neki, hogy micsoda jutalmak várnak a menyországban a szüleit szerető, engedelmes gyermekekre. Idézte, hogy mit mondott Jézus Krisztus a hátlátni magzatról. Mikor Teréz sirni kezdett, levonta magához a gyóntató széket, ölébe ültette, simogatta. És mondta neki, hogy abban az egyben igaza van, ha nem akarja a vastag öregek Lenczet. Hanem ő, a plébános ur szívesen pártolná...

Erre ugyan nem kérte Kamilla kisasszony a főtisztelendő urat, de a plébános valószínűleg azt hitte, hogy csak így tudja eltéríteni a boltoslegénytől.

A kapitánynének más módszere volt. A világról beszélt, meg arról, hogy pénzrel mi mindent el nem lehet érni. Elmondta, hogy micsoda gyönyörűség az utazás. Milyen szép Budapest, Bécs! Milyenek a tengeri fürdők, ahol hercegekkel, királyokkal találkozik az ember! Milyen csodálatos Velence. Ha Lenczet rábeszéli, — mit nem tesz meg egy szerelmes férfi? — mindenívé eljuthat. Minden szállodában úgy írhatja be a nevét, hogy Lencz, nem tudja ott senki, hogy nem hitessz asszony. De még az is megtörténhetik, hogy Lencz később meg is esküszik vele. Sokszor megtörténik ilyesmi. Csak érteni kell a módját. A férfiak rosszak, de ostobák. Egy okos nő ujjja köré csavarhatja mind a férfiakat.

Ez volt különben az összes lakók világnézetének az alapja. A férfi rossz, de ostoba a pénz keresés. A nő a gonosz férfi áldozata. De ha a győngyű nő már áldozat, legalább jól fizettesse meg magát.

Krugné sirva átkozta Teréz előtt a szerelmet. Az öregasszony pedig elmondta, hogy ő hiába beszélt a leányának — Krugnének. Bolondult a koldus fiskális után. Igaz, hogy Krug derek szál ember volt. És kinek lett igazza? Itt maradt most öt gyerekkel. Ha esze lett volna, legalább is ilyen háza lenne, mint ez a Mayerné. De ilyenkor egy leány se hallgat a szülőanyjára, aki gondallal fölnevelte. Meglátanak az utcán egy kamaszt és elfeljeltekeznek az uristenről. Az isten nem ver bittal...

— De hát az bűn! — mondta Teréz.

— Dehogy bűn. Az a bűn, hogy a gyermek nyomorúságban hagyja szüleit, mikor boldogga is tehetné. Azután meg mindig meggyónhatja, ha volna is valami bűn benne. Nem bűn az, meglátja gyermekem. Jól is esik, isten áldása is rajta van. A zsidókra ne hallgasson, még az apjára se. Meglátja, milyen becsületlen esz az emberek előtt. Mert a jó gyereket mindenki szereti. Csak koldussal ne adja össze ma-

gát... Nem érdemli az meg a maga szép testét...

Teréz szemlélődni, gondolkodni kezdett. A kapitányné az udvar közepén állította meg a hivatalba siető Vellezst, hogy miért áll utjába a lány szerencsésének, Szegény ember hebegett, mentegetőzött, hogy övele beszélt ugyan az a bizonyos fiatal ember, de ő nem ígért semmit. Itthon se az asszony, de Terusz nem mondott még semmit... de ő dehogy akarja elrontani a Terusz szerencsét.

Csak maga miatt nem akar Lenczzel menni. Ha maga rábeszelné... Hiszen magának is érdeke! Miért nem beszéli rá? Ilyen lelkiismeretlen apa!

Vellez megesküdött, hogy rábeszéli, még ma este rábeszéli.

Este a vacsoránál mondta is, hogy valahogy azt ne higgyék, hogy ő ellenzi. Az asszony oda sem hallgatott. Teréz pedig Velencére és a gyémánt gyűrűre gondolt.

Lencz sehogysem akart utazni, de Teréz kötötte magát Velencéhez.

Két hét múlva a kapitányi-kisasszony hangosan olvasta Krugéknál a Teréz levelét. Mind áhítattal hallgatták. A Krug-gyerekek még a szájukat is nyitva felejtették. A kisasszony sápadt volt az irigységtől. Csak az öregasszony szólt közbe egy párszor.

— Olvassa hangosabban gyermekem, nem hallom. Én már ugye fogom meglátni azokat a csudákat, legalább halljam.

Kamilla kisasszony örömeiben, sirt és összeköszökölt Vellezsnével.

— Mégis keresztény vér van benne. Engedelmes, jó gyerek. Mindig is rajta lesz az isten áldása.

A plébános gazdaszonya is könyezett. Ő is átjött a két gyerekkel. Késő estig boldog megatottsággal beszélgettek.

LESZÁLLITJÁK A BÉREKET.

Mint már említettük, akár módosítják a tarifát, akár nem, az acéltrust kilitásba helyezte a bérek csökkentését. Hogy a versenytől kiszorítsa a többi vállalatot, leszállította az acél- és vasárakat, — ezért kell leszállítania a béreket is.

A többi társulat se maradt hátra. A Lackawanna Steel Company folytatta az acélarak leszállítását s ezzel kapcsolatban mindjárt le is szállította buffalói gyárában a munkabéreket.

Clark, a társulat elnöke a béreszállítást a következő nyilatkozatban adta munkásainak tudtára:

„A Lackawanna Steel Co. március 1-től kezdve egy bérszabályt léptet életbe buffalói telepén. A napszámok óránként 14 cent helyett 12 centet kapnak, a többi munkások fizetése pedig tíz százalékkal redukáltatik. E szabály alól a tonnázókat vétetnek ki, kiknek bére már lényegesen redukáltatott azelőtt.”

A Jonas and Loughlin Steel Co., a Pittsburg Steel Co. és a Midland Steel Co. elhatározták, hogy még egy ideig várnak a béreszállítással, de a példát ők is követni fogják.

Legérdekesebb a dologban a uniók magatartása. A uniovezérek a béreszállításra ennyit jegyeztek meg: „Egyelőre mit sem tehetünk, mivel sztrájk esetén a unio-műhelyeket zárniuk le s a nem unio-műhelyekben végeztetnék a munkát, ahol szervezett sztrájkról szó sem lehet. Mire a viszonyok jobbra fordulnának, akkorra a rendes béreket ugys visszaállítják.”

Kell-e a tehetetlenségnek ennél egyenesebb beismerése?

HOL AGITÁLJUNK?

A nagy kapitalisták élvezik az élet minden javait. Gazdasági hatalmuk föltétlen. Ők uralkodnak minden osztály fölött. Hatalmuknak biztosítéka a mi rabságunk. Mi okuk volna a kapitalista rendszer megdöntésére? Mi okuk volna a társadalmi forradalomra a kapitalizmus ellen?

A kis tőkések nyomorúságban vannak. A nagytőke és munkásmozgalom kettős malomköve között vonaglanak. Semmivel sincs kevesebb okuk fölvéni a harcot a kapitalista rendszer ellen, mint a munkásosztálynak, a bérrabszolágnak. Azonban a magántulajdonnak ronszai, melyek még kezebbben maradtak, lekötik őket a kapitalista rendszerhez. Még reménykednek, még bizakodnak. Türik a nyomorúság rendszerét abban a reményben, hogy a proletáriátus nyomorúságából még jólétet sajtoltanak a maguk részére.

És a proletáriátus? Elvettek tőle már mindent. Tulajdonra nincs. Otthonától megfosztották. Hazájában földönfutóvá tették. A kapitalista rendszer csak nyomort és rablancokat juttatott neki. Elvesztette mindazt, mi embernek kívánatos.

Hol agitáljunk?

Az Egyesült Államokban harminc millió proletár él. Harminc millió proletárnak csak láncait lehet vesztetni s egy világot nyerhet. Ők a forradalom katonái. A Szocialista Munkáspártnak hivatása, hogy a proletáriátust támogatja a szocializmus vörös zászlója alá!

ELVTÁRSAK! OLVASSATOK ÉS TERJESSZÉTEK A NÉPAKARATOT.

A KIUGRATOTT CSUHAS.

Azok a leleplezések, melyekben a Népakarat Kováts Kálmánt, a magyar csuhások e tipikus alakját bemutatta, kiugrátták őt a porondra.

Nem szívesen tette, de kénytelen volt vele. Mellékes azonban, hogy önkényű állott-e ki, vagy hívei piszkálták-e ki, hogy védekezzen: a nyilvánosság előtt áll s mi ezt akartuk. Azt akartuk, hogy vagy ismerje be, amit mi róla állítottunk, vagy tagadja. Tudtuk, hogy tagadni fogja. Amint a csuhás képtelen az igazmondásra, képtelen az igazság elismerésére is. Nem vártuk Kováts Kálmántól, hogy megtagadja fáját, megtagadja önmagát.

Hát most már beszélhetünk!

Mielőtt azonban érdemlegesen foglalkoznánk vele, ismerjünk el egyet, amit Kováts Kálmán állít, amiben, — ha véletlenül is, — de föltétlen igaza van. Igaza van, midőn azt állítja, hogy egyszerű-mászor piszkos dolgok kerülnek lapunk hasábjaira. Hogy Kováts Kálmán oda-került, ez egymaga elegendő bizonyíték rá. Ennél már piszkosabb valamivel aligha lehetne foglalkoznunk. De megtestük, ha azzal a természetes undorral is, melylyel a fekély látása eltölti az embert. Bármily undorító is a fekély, irtani kötelességünk, hogy embertársainkat megóvjuk tőle.

És most kezdjük a munkát.

Kováts Kálmán tagadja, hogy leleplezéseink megfélemlen a valóságnak. Lajában, a „Magyar Zászló”-ban, a február 25-iki számban azt állítja, hogy a vádak csak rágalmak, melyek föltű a törvényszék már ítélte s öt ártatlannak találta.

Tegyük föl, hogy így van. Tegyük föl, hogy ez ügyben bíróság előtt állt s ott is tagadván, bizonyíték hiányában fölmentett.

Kováts Kálmán! Mi azt mondjuk, hogy őn, a szocialista-faló csuhás ebben az esetben a törvényszék előtt a leggazabb módon hazudott, ha vallomására esküt tett, hamis esküt tett s épp oly joggal van az őn helye a börtönben, mint akármelyik gazembernek. Nem hiszi őn el? A tagadás nem cáfolás! Tessék önknek a törvényszék elé állítani bennünket s mi önknek saját kezűleg írt levelével fogjuk bebizonyítani, hogy állításaink igazak, hogy őn a bíróságot, mely fölmentette, hamis tanúzással, hamis eskü által vezette félre!

Ázt hisszük, hogy ez eléggé érthető beszéd! Elvégre vannak a törvényszékek irászkertői, kik megállapítják majd, hogy önk kezírása-e az a levél, melyben mindazt beismeri, melyet a „Magyar Zászló”-ban tagad?

Kováts Kálmán! Mi azt mondjuk, hogy gazdaságaink tisztázására a „Magyar Zászló” nem elégséges. Alljon a törvényszék elé, alkalmat adunk önknek rá, mint alkalmat adtunk most harmadéva, mikor tisztán, egyenesen s félreértetlenül eskütörő gazembernek neveztük őnt.

Akkor pórt indított őn a Népakarat ellen. A végtárgyaláskor megugrott bizonyítékaink elől. A törvényszék fölmentett bennünket, nem ítélte bűnösöknek bennünket, mivel őnt eskütörő gazembernek nevezte.

Próbáljon most szerencét. Mi állításainkat nyomatomat megismételjük, alkalmat adunk ismét önknek, hogy csunyán erongyolódott beszűletét megföldoztassa. Ha lelkiismerete tiszta, kiserse meg!

Vagy védekezése ez a „Magyar Zászló”-ban?

„Egy Kováts Kálmán által megmenteni akart asszony, aki férjétől megszökött és aki Kováts Kálmánt is meséivel alaposan a falhoz állította, azzal a váddal lépett Kováts Kálmán püspöke elé, hogy ez őt férjétől szöktette meg, tehát a püspök most már tartási díjat rendeljen el neki.”

Kováts Kálmán! Mi el hisszük önknek, hogy őn elég ostoba ahhoz, hogy a falhoz állítsák. De nem fogjuk megengedni önknek, hogy gazdaságát ostobaságával takargassa. Elhiszük önknek, hogy szivesebben vállalna magára ostobaságot, mint gazdaságot. De ebben az esetben nem engedünk önknek választást. Mikor őn papi csuhája mögött rejő perverzítésének áldozatul ejtett egy nőt, hogy kihalználva kilökte őt, nem ostobaságot, hanem gazdaságot követett el s őn nem ostobaságának, hanem gazdaságának leleplezésétől retteget. Hiába keresi őn az ostobaságának kibuvó ajtaját, hiába akarja őn játszani a jóhiszemű hülyének szerepét!

Hogy a püspök fölmentette Kováts Kálmánt, abban sem kételkedünk. Azon csodálkozunk, ha nem mentette volna föl. Ki kívánja a hollótól, hogy hollónak vájja ki a szemét? Ki várja az ördög nagyanyjától, hogy megbüntesse unokáját? Ki ne találja természetesnek, hogy a csuhás véjje a csuhást?

Kováts Kálmán! Őn hazudik, midőn azt állítja, hogy püspöke négy hónapig vizsgálta az ügyet. Hazudik, midőn azt állítja, hogy őnt meg akarták zsarolni.

A tény az, hogy őn kért és kapott hat hetet a védekezésre s a hat hét elteltével az őn „bizonyítékai” és „cáfolatai” a vikátortól önhöz kerültek vissza.

A tény az, hogy nem őnt akarták megszarolni, hanem őn akarta visszaszerezni kompromittáló levelét s mivel a szép szó nem használt, pénzen megvenni nem tudta, őn K. I. lakásán (a törvényszék előtt majd szolgálunk a teljes névvel) fegyverrel akarta megszerezni.

Kováts Kálmán! Mi önnel tisztában vagyunk. S lesz gondunk rá, hogy megismerjük őnt azok is, kiket még ma bolondíthat, kiket kiszoríthat. Lesz gondunk rá, hogy megismerjük őnt azok a munkások, kiknek vérén él.

Mig őn a törvényszék elé nem állít bennünket, hirdetni fogjuk: a mckeesport templomban egy csuhába bujt eskütörő gazember hirdeti a „szeretet vallását”.

S ha a törvényszék elé áll?

Nos, akkor majd ott is bizonyítunk!

EGYLETI HIREK.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség központi vezetőségének megbízásából Rothfischer Károly elvtárs március 7-én ORSZÁGOS SZERVEZŐI UTRA indul.

Fölkérjük különösen a keleti államokban lévő osztályokat és azon elvtársakat, akik oly városokban laknak, ahol szövetségünknek osztálya nincs, de ahol osztály esetleg alakítható, hogy ha a szervezőt körükbe óhajtják, tudassák haladéktalanul a központi titkársággal, hogy az utirány könnyebben meg legyen állapítható.

Elvtársi üdvözléssel a
Központi vezetőség.

A chicagói S. L. P. és S. P. magyar osztályai március hó 7-én d. u. 3 órakor, a Grand és Western Avenuek sarkán lévő FRIEDMAN HALL-ban

P Á R T V I T Á T

rendeznek.

A S. P. álláspontját Petrács Pál, A S. L. P. álláspontját Friedmann Ignác fogja kifejezni.

Mindkét párt osztályainak tagjait, valamint az érdeklődőket ez uton hívja meg a vitára az Am. Magy. Szoc. Munk. Szöv.

XIX-ik osztálya.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség I. osztálya folyó hó 6-án, szombaton este tartja rendes havi ülését.

A napirenden levő rendkívüli fontos ügyek megkövetelik az osztály minden egyes tagjának megjelenését.

Titkár.

A Szoc. Munk. Szerv. II. osztálya f. hó 6-án szombaton este 8 órakor tartja rendes havi ülését.

A napirend fontosságára való tekintettel a tagok megjelenését kéri a

Titkár.

A XI. osztályhoz tartozó elvtársakat fölkérem, hogy a március hó 9-én, kedden este 7 órakor tartandó rendes havi közgyűlésen teljes számban megjelenjenek szíveskedjenek.

Minden elvtárs felkérlek, hogy tagsági könyvét is hozza magával.

Erben J.

Fölszólítom Pinka Sámuel (Pittsburg Pa.), hogy címét velem tudassa, levele van nálam Magyarországból.

Stefanko Károly,
131 Harrison Ave. Brooklyn, N. Y.

FIGYELMEZTETÉS!

Miután lakásom teljesen leégett, fölszólítom a B. E. Sz. 205. osztályának tagjait, hogy leveleiket ideiglenes lakásomra, 20 West St. Newark, N. J. küldjék.

Egyben elnézésüket kérem mindazoknak, kiknek a kért fölvételi stb. kért dolgokat a fent említett akadály miatt el nem küldhettem.

Róna Dezső, ügykezelő.

MULATSÁGOK.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség I. osztálya 1909 május elsején és 1909 szeptember 4-én nagyböszabású mulatságot rendez, miert is fölkéri New York összes munkásszervezeit, hogy a nevezett napokon mulatságot ne tarssanak.

A vigalmi bizottság.

Az Am. Magyar Szoc. Munkás Szövetség I. osztálya fölkéri mindazon elvtársnőket és elvtársakat, akik a március hó 20-án tartandó mulatság bazára céljaira ajándékokat akarnak küldeni, küldjék azt Basky F. címére, 528 E. 6th St. c. o. Népakarat.

A St. Louisi Szocialista Munkás Dalárda március 6-án saját helyiségében (1717 South Broadway)

KEDELYES ESTÉLYT

rendez, melyre a munkások tömeges megjelenését kéri a

Vigalmi bizottság.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség XVII. osztálya (St. Louis) 1909 március 13-án, szombaton, a Smith Hall-ban (3500 N. Broadway) szineloadással egybekötött táncmulatságot rendez, mely alkalommal szinre kerül Heyermans H. 1 felvonásos drámája, a

80-AS SZÁM.
Belépti díj 25c. Kezdeté este 8 órakor.

REGÉNY. RASZKOLNYIKOV (BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.)

Irta: DOSZTOJEVSKIJ M. TÓDOR.
(Folytatás.) (33.)

Lélegzetét visszafojtva állott az ajtó mellett. Az ismeretlen vendég már egészen felért. Éppen úgy álltak szemközt egymással, mint előbb az öreg asszonnyal. Csak az ajtó volt közöttük.

A vendég néhány hosszú lélegzetet vett.

— Ugy látszik kövér és erős, — gondolta Raszkolnyikov és görcsösen szorította kezében a baltát. A vendég megfogta a csemettyűhuzót és csemetgetett.

Mikor a csnegő éles hangja elhangzott, úgy tetszett Raszkolnyikovnak, mintha a szobában megmozdult volna valaki... Néhány percig hallgatódzott. Az ismeretlen újra csemetgetett, várt egy kicsit, aztán minden erejéből rázni kezdte a kilincset.

Raszkolnyikov tompa kétségbeeséssel nézett a reteszre; aligha bír ellenállni az erős rázásnak, egyszer csak le fog pattanni. Nem is volt lehetetlen, olyan erővel rázták künn az ajtót. Szerette volna tartani a reteszt, de félt, hogy amaz észre vszi.

Szédülni kezdett.

— Mindjárt elájulok — gondolta; de odakünn beszélni kezdett az ismeretlen és ő újra eszméletre tért.

— Ejnye, mi a manó, alusznak azok odabenn mint a bunda? — kiáltott fel türelmetlenül. Alkóztok! Hé, Ivanovna Aléna, vén boszorkány! Ivanovna Lizaveta, felülmulhatatlan szépség! Nem akarjátok kinyitni az ajtót?... Alusznak azok az átkozottak?

És újra nekiesett a csemettyűnek s legalább tízszer egymás után. Bizonyon hatalmas és bizalmas látogató volt, aki így beszélt.

Ezután apró, gyors léptek közeledtek a lépcsőn. Ismét jött valaki. Raszkolnyikov azt előbb nem is hallotta.

— Senki sincs itthon? — kérdezte vidáman az ujonjt s szavait az első vendéghez intézte, aki még akkor is rángatta a csemettyűt.

— Jó estét, Koch!

— A hangja után itélve még fiatal lehet — gondolta Raszkolnyikov.

— Tudja az ördög! Már majd letéptem a csemettyűt — felelte Koch. Honnan ismer önmegemet?

— Hogyne ismerném! Tegnapelőtt a Gambirinusban három parti billiárdot nyertem öntől egymásután.

— A-á-á!

Csakugyan nincsenek itthon? Sajnátságos. A dolog azonban eléggé bolond. Elintézni való ügyem lenne a vén asszonnyal. Hová mehetett? — Nekem is dolgom van vele!

— De hát mit csináljunk. Menjünk. Be kár. Azt hittem, pénzt kapok tőle, — mondta a fiatal ember.

— Most már csak menjünk. Miért bolondítja ide az embert a vén boszorkány! Ő maga határozta meg ezt az órát. Hiába jöttém fel. Csak azt szeretném tudni: hová mehetett? Egész éven át itthon savanyodik. A lábai is fájnak s most egyszerre sétálni megy!

— Ne kérdezzük meg a házmeztart?

— Minek?

— Hogy hová ment s mikor jön vissza,

— Az ördögbe! Minek?... Egyáltalában nem szokott kijárni. Még egyszer megrázta a kilincset.

— Vigye el az ördög! Jerünk.

— Hó! — kiáltott egyszerre a fiatal ember. Nézzen ide: ugy-e mozog az ajtó, mikor így rázunk?

— Nos?

— Nohát látni való, hogy nem kulccsal van bezárva. Csak bereteszték belülről. Hallja: zörög a retesz?

— Nos?

— Hát nem érti? Kell valakinek benn lenni a szobában. Ha elmentek volna, kivülről kulccsal zárták volna be, nem pedig reteszelték belülről!

— Hallja, hogy zörög a retesz? Aki az ajtaját így zárja be, annak otthon kell lennie. Bent ülnek és nem nyitják ki az ajtót!

— Ah, értem már! — kiáltott föl Koch. De hát akkor miér nem bujnak elő?

S újra rázta a kilincset.

— Várjon, — kiáltott a fiatal ember. Itt valami hiba történt. Már csöngettet is, zörgetett is ön és még sem nyitották ki. Tehát vagy elájult min a kettő, vagy...

NYUGTÁZÁSOK

Február 21-től 27-ig befolyt előfizetések: Uj előfizetők:

- \$2.00. J. Osvay, Detroit. L. Mery, Phila' M. Zechmeister, Peoria. \$1.20. Miss Lefkovits, A. Bodnár, Hungary. \$1.00. Gy. Kossotán, City. G. Balogh, M. Csizmadia, J. Dékay, Bridgeport. Hung. S. P. Club, McKees Rocks. A. Jani, Newark, N. J. F. Glück, E. Orange. E. Lentulaj, Elizabethport. J. Braunstein, City. J. K. Horváth, Kenmore, O. J. Horváth, Pottstown. 50c. J. Dékány, St. Millok, K. Minarik, New Brunswick. J. Szóják, Passaic. J. Siskovitz, St. Louis. S. Kálmán, City.

Folytatólagos előfizetők:

- \$2.00. St. Zapp, Lynn. St. Kotroczó, Buffalo. M. Bella, Newark, N. J. \$1.00. J. Kovács, Ch. Mezey, F. Eszterhaji, New Brunswick. St. Dobrovits, Lynn. M. Weinmüller, Buffalo. J. Apjuk, Bridgeport. S. Kaszonyi, Gy. Buxbaum, S. Fischer, K. Os-váth, City. J. Wirth, A. Batizi, Newark, N. J. Sasowetz, Jersey City. L. Schwartz, Harrison. XVII. oszt., St. Louis. 80c. J. Grün, J. Mayer, City. 50c. Ch. Rothfiser, W. Mazanek, L. Hercég, City. J. Vörös, Douglan, O. J. Gency, B. Debreceny, Mrs. Keszler, V. Fogel, McKeesport. J. Szigety, Newark, N. J. A. Bogoly, Irwin.

Kivetés:

24-ik osztály, 29-ik osztály

Pártadó:

9-ik osztály.

Helyreigazítás.

Lapunk 1908 december 4-iki számában nyugtázott S. Nagy helyett G. Nagy, Newark, N. J. olvassandó.

Lapunk olvasóinak figyelmét felhívjuk, hogy lakásváltoztatás esetén az új címüket azonnal jelentsék be, mert az ebből származó bajokért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Mindazok, kik a lapot nem kapják rendszeresen, reklámlják meg a lapunkban olvasható szöveggel. Minden más eljárás ez ügyben csak a posta gazdagítását jelenti és a panasz elintézését nem nyér általa.

Kérjük az alant felsorolt előfizetőket, hogy pontos címüket velünk tudassák, mert a megadott címen a posta nem kézbesítheti a lapokat:

- M. Marcinkaioc- ip etoin shrdlu etaoimí M. G. Lebovits, E. Kántor, San Francisco. M. Marcinka, Alamosa, Col. M. Tiszler, Buffalo. G. Németh, West Park, O. J. Müller, Milwaukee. J. Schneider, St. Louis. J. Pekáry, B. Pávó, W. Ehrlich, Chicago. Zs. Reichenfeld, I. Szalay, E. Pittsburg. M. Petrovits, J. Polonkai, P. Varga, D. Lukács, Newark, O.

A "Népakarat" könyvkereskedése a következő műveket tartja raktáron:

a) Tudományos művek és agitációs iratok.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes books like 'A nő és a szocializmus', 'Bébel: A nő és a szocializmus', 'Bébel: A nő és a szocializmus', etc.

b) Szépirodalmi művek.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes books like 'Csizmadia: Hajnalban', 'Csizmadia: Hajnalban', 'Csizmadia: Munkásemberek', etc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. I., Bridgeport. A két számot, melyet említett, haladéktalanul küldje be a szóban forgó cikk megjegyzésével. Az öné a jövő számban jön.

Sz. Ö., Philadelphia. Az ígért dolgot várjuk. Manayunkról küldjenek jelentést.

G. V. Shelter Island. Az elsőre válasz ment levélben. A második részre: A föld a nap rend-

szernek egyik bolygója, mely nemcsak saját tengelye körül, hanem a nap körül is forog. Az első forgást 24 óra, a másodikikat egy év alatt végzi. A nap is forog a saját tengelye körül, azonfelül halad a Herkules csillagzat felé, ebben az utban természetesen vele tart az egész naprendszer. Harmadik kérdésére a válasz ismét levélben megy.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER. Egy üveg Pain Expeller örödi fájdalomtól mentheti meg önt. Ezen bedörzsölésre használhat szer felülmulhatatlan. Semmi más szer nem használ jól gyorsan lökő bántalmak és kifinomodásoknál. Gyógyszertárakban 25 és 50 c-ért kapható.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET mindennemű hazai hangszerekről kórák és iskolákról, olvasókönyvekről, pipákról, ékszer és az összes népszínművekről. Küldjön 2 centes bélyeget. Jos. Pokorny 328 E. 78th St, New York

Ha jó izlésű és jutányos árban akar női öltönyöket, waist, szoknyát vagy menyasszonyi ruhát vásárolni, ne mulassa el üzletünket felkeresni, mely teljesen magyar szolgálatra van berendezve. Mérték utáni rendeléseket is elfogadunk. Nyitva este 10 óráig SOL. RUBIN, tulajdonos 966 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

17 karátos vasúti óra. Férfiaknak és nőknek megfelelő nagyságban, aranytömésű, gyönyörű kivitelben. Pontos időmutató. Vasutak részére nékülözhetetlen. 20 évi jótállás. Különleges ajánlat: Az órát elküldjük bárki részére \$5.75 utánvéttel s aki igényeinek nem felel meg, az ne fizessen érte semmit. Szép aranyozás, óráláncot adunk ingyen minden órához. Excelsior Watch Company, 804 Athenaeum Building, Chicago, Illinois.

Dr. S. Goldman egyetemes HAZAI MAGYAR ORVOS volt eszáz. és kir. katonarvos. 406 Grand St., Pittsburg, Pa. Közel a Courthoz Telephone P. & a. Main 883.

FINTA MIHÁLY, BORBÉLY ÉS FODRÁSZ 516 E. 6th Street, New York.

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENDŰ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM 544 E. 6th Street, New York.

Empire Opera House ÉTTEREM, KÁVÉHAZ ÉS BORZOZÓ 552-4 Second St., Passaic, N. J. Három nagy terem színelőadások, bálók, lakodalmak és gyűlésekre. Valódi magyar konyha. Hamisítatlan hazai borok pohár és gallon számlra. Illatos szivarok. Tiszta szobák és izletes étkek a nap bármely órájában. Nyitva éjjel és nappal. Vidékiek mindennemű utbaigazítást kaphatnak. Fisztelettel Molitorisz József

TAUB VILMOS magyar órák és ékszerész. Mindennemű hazai órák és aranytömű javítását jótállás mellett elvállalja. Készletben tart hazai és amerikai órákat, ékszereket és egyleti jelvényeket. A New Yorki szocialisták kedvelt embere. Vidéki megrendeléseket, javításokat pontosan teljesít. Szolid árak. 31 Ave. B, Near 3rd St. NEW York Mindennemű LATSZEREK raktáron Nagy képes árjegyzék ügyi vidékre, mint helyben ingyen megküldetik

HAJÓ VAGY VASUTIJEGYET VÁSÁROLNI AZ ÖSSZES VONALAKRA - PÉNZT KÜLDENI VAGY KÖZJEGYZŐI DOLGOK GYORS ELINTÉZÉSÉRE A LEGJOBB ÉS A LEGTANACSOSSÁB FORDULNI DEUTSCH BROS 319. E. HOUSTON ST. NEW YORK

Dr. Löwinger Ernő AZ ÖSSZES ORVOSI TUDOMÁNYOK TUDORA ezután értesíti ismerőseit, e lap olvasóit, hogy lakását megváltoztatta és ezentul 727 GRAND AVENUE alatti orvosi irodába található egész nap. Telefon száma: Humboldt 1577. Telefon: Humboldt 1577. Chicago, Ill.

Dr. TÖRÖK MIKSA HAZAI MAGYAR ORVOS A Benett-féle orvosi akadémia tanosa. A South sidei kórház sebészi és női betegségek főorvosa Rendel: Délelőtt 8-10-ig, délután 12-1-ig és este 6-8-ig. 322-324 W. 12th Street. Cor. Johnson St. Chicago, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

INDENKINEK szüksége van Szent István labdacsoakra. (A legjobb használat és vértisztító.) Ne szenvedjen székrekedést, belső fájdalomkat, emésztési zavart, gyomorégést, fejfájást, szédülést, mikor a Szent István labdacsoq mindezeket távol tartják és fájdalommentlül hatást gyakorolnak. Maga is használja azt, mit a többi: LILLIOM CREMET és SZAPPANT, mert arcát megfínomítja és megijítja. Csunya a szeplő, a májfolt, a himlőhely és más arciszétfátalanságok - s miért ne legyünk inkább szépek? Mindentéle importált szereket nemjünk ROTH SAMUEL gyógyiszertára a Megváltóhoz 125 Ave. 4., cor. 8th St., New York.

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPÁD HALL 431 E. 6th St. New York. Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálók, lakodalmak és egyleti gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és biliárd. A. Orawetz, tulajdonos.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegséget a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

HAJÓJEGYET VÁSÁROLNI KÜLDENI VAGY KÖZJEGYZŐI DOLGOK GYORS ELINTÉZÉSÉRE A LEGJOBB ÉS A LEGTANACSOSSÁB FORDULNI KISS EMIL BANKÁRNÁL NEW YORK 104 SECOND AVE. IRJON TITKOSAN

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York. Izléses és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáit juttatják. Nyáva vasár- és ünnepeken is.

ZACHAR OTTO NAGYBANI BOR-, SÖR- ÉS PALINKA KERESKEDÉSE. 1434 Germantown Ave. Philadelphia, Pa. Amint a magyar konyha, ugy a magyar ital való a magyarnak. Kaphatók magyar borok, torkóly, szilvórium Poth's Extra sör. Rendelésre házhoz szállítva. A magyar szervezett munkások barátja.

MAGYAR MÉSZÁRSZÉK ÉS FÜSZER ÜZLET BACHER FERENCZ Mindennemű friss husok és fűszerek legolcsóbb bevásárlási forrása.

1437 Germantown Avenue Philadelphia, Pa. Mindentéle importált fűszerek és szalámi a legolcsóbb árban kapható.

SZENTGYÖRGYI O. kavéháza és étterme 567 N 5th St. Philadelphia, Pa. Cor. Green and 5th Street. Magyarajku szocialisták kedvenc találkozó helye.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzsállító és váltó-intézet Főútlel 127 Second St., Passaic, N. J.

Katolin János FENYKEPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis. Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 órától este 8-ig rendeléseknél KÉSŐBB is. Nagyobbitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását. Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban. Ugyes magyar szülész nő Jergler Paula Budapesten az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyujt mindenben. 546 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon West 1394

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. 4-ik utca 197, New York. AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Kitünő italok. Alkalmos helyiség multságok, lakadalom vagy hasonló ünnepekre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különléle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja, esinösen berendezett tisztas jutányos áru SZOBAIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK. „Népakarat” szerkesztőségével szemben. Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHAZAM a magyar nyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. - Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság. Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szerezzék be s a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a NÉPAKARAT-ra.